

สรุปรายการแผนกลยุทธ์อุตสาหกรรมไม้ของมาเลเซีย

จิรวัดน์ ตั้งกิจงามวงศ์

นายกสมาคมพ่อค้าไม้

เลขาธิการสมาคมเครื่องเรือนไทย

รองประธาน สภาอุตสาหกรรมกลุ่มโรงเลื่อยโรงอบ

กรรมการสมาคมพ่อค้าไม้ส่งออกและสั่งเข้า

กรรมการสมาคมโรงเลื่อยจักร

กรรมการสมาคมไทยพัฒนาการปลูกป่าเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมป่าไม้ สปตอ

จากการที่ผม ได้นำสมาชิกทั้งของสมาคมเครื่องเรือนไทยและสมาคมพ่อค้าไม้ ไปดูงานด้านอุตสาหกรรมไม้ ในช่วงเดือนกันยายน ร่วมกับทางโครงการ ITAP ของ สวทช กระทรวงวิทยาศาสตร์ ที่ผ่านมา ผมได้มีโอกาสพูดคุยกับผู้นำในอุตสาหกรรม ไม้ รวมทั้งแลกเปลี่ยนความเห็นกับทั้งภาครัฐบาลและเอกชนจนสามารถจับประเด็นวิธีการที่อุตสาหกรรมไม้ของมาเลเซียที่นำมาประยุกต์เพื่อความอยู่รอดของกลุ่มผู้ผลิตในอุตสาหกรรม พร้อมทั้งหาข้อคิดเพื่อให้สมาชิกอุตสาหกรรมไทยสามารถฝ่าวิกฤติเศรษฐกิจที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ตอนนี้ไปได้ตลอดรอดฝั่งไปด้วยกัน

หัวใจหลักของอุตสาหกรรมไม้มาเลเซียอยู่ที่กลไกการขับเคลื่อนของ Malaysian Timber Council หรือ MTC ซึ่งก่อตั้งเมื่อวันที่ 10 มกราคม 1992 โดยเพื่อความคล่องตัวได้จดทะเบียนเป็นลักษณะบริษัทจำกัด โดยให้ผู้ก่อตั้งและกรรมการ บริหาร เป็นผู้แทนจากภาครัฐ และสมาคมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมไม้ และมีสำนักงานอยู่ในต่างประเทศทั้งที่อังกฤษ คูไป และเซียงไฮ้

ผู้แทนในส่วนกรรมการบริหาร (board of trustee) ของทาง MTC ประกอบด้วยสมาคมที่มีผลประโยชน์เกี่ยวกับอุตสาหกรรมไม้ของประเทศดังนี้

Board of trustees

Ministry of Plantation Industries and Commodities (MPIC)

Malaysian Timber Industry Board (MTIB)

Forestry Department Peninsular Malaysia (FDHQ)

Malaysian Wood Industries Association (MWIA)

The Malaysian Panel-Products Manufacturers'

Malaysian Wood Moulding & Joinery Council (MWMJIC)

Malaysian Furniture Industry Council

The Timber Exporters' Association of Malaysia (TEAM)

Association of Malaysian Bumiputra Timber and Furniture

แนวทางศึกษาแผนกลยุทธ์อุตสาหกรรมไม้มาเลเซียเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมไทย
โดย จิรวัดน์ ตั้งกิจงามวงศ์

วัตถุประสงค์หลักของ MTC คือ

1. ขยายโอกาสทางการตลาด
2. ประครอง อุตสาหกรรมไม้
3. เพิ่มเสริมวัตถุดิบไม้
4. ส่งเสริมไม้มาเลเซีย
5. กระจายข้อมูลไม้มาเลเซีย

1. การขยายโอกาสทางการตลาด ด้านอุตสาหกรรมไม้ มีกิจกรรมดังนี้
  - a. การจัดคณะผู้แทนไปเยี่ยมประเทศต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการขายไม้และผลิตภัณฑ์ไม้
  - b. การจัดหาข้อมูลทางการตลาดของตลาดต่าง ๆ เพื่อศึกษาอย่างละเอียด
  - c. การไปร่วมงานแสดงสินค้าเพื่อส่งเสริมการขายไม้และผลิตภัณฑ์ไม้
  - d. การสร้างเครือข่ายกับต่างประเทศ
2. การประคับประคอง อุตสาหกรรมไม้ เน้นการส่งเสริมและพัฒนาโดยมีกิจกรรมหลัก ๆ ดังนี้
  - a. การเตรียมข้อมูลด้านเทคนิคและงานวิจัยของอุตสาหกรรมไม้ เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ สู่ตลาด
  - b. การเสาะแสวงหาเทคโนโลยี และการนำมาประยุกต์ใช้กับอุตสาหกรรมไม้ในประเทศ ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องจักรงานไม้ การพัฒนาสายงานผลิต รวมทั้งระบบ software ต่าง ๆ
  - c. พัฒนาฝีมือแรงงาน ทั้งผ่านกระบวนการฝึกงานในภาคอุตสาหกรรมผลิต หรือภาคการศึกษา
  - d. การจัดคณะเดินทางศึกษาดูงานด้านเทคโนโลยีในต่างประเทศ
3. การเพิ่มเสริมวัตถุดิบไม้
  - a. ส่งเสริมให้อุตสาหกรรมค้ำเค้นเกี่ยวกับกระบวนการนำไม้เข้าจากต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นไม้ซุง หรือไม้แปรรูป รวมทั้งพัฒนาระบบการจัดการคราดไม้ซุง ระบบขนส่ง และการบริหารงานท่าเรือ
  - b. หาแหล่งวัตถุดิบใหม่ ๆ เช่น แอฟริกา ซาราวัก ซาบา พม่า อินโดนีเซีย ปาปัวนิวกินี นิวซีแลนด์ และอเมริกาทั้งเหนือและใต้
4. โครงการส่งเสริมไม้มาเลเซีย
  - a. กระจายข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนโยบายป่าไม้ของมาเลเซีย
  - b. มีการบริหารจัดการทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับนานาชาติ
  - c. สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับบริหารจัดการป่าไม้อย่างมีความรับผิดชอบของมาเลเซียให้ทั่วโลกได้รับทราบ

5. กระจายข้อมูลไม้มาเลเซีย ผ่านทางสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่

- a. Timber Malaysia
- b. Technology Digest
- c. Timber Market Brief
- d. ศูนย์ข้อมูล
- e. สัมมนาต่าง ๆ
- f. โบรชัวร์ เอกสารต่าง ๆ
- g. www.mtc.com.my

MTC gallery

MTC ได้จัด Gallery เพื่อแสดงสินค้าไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์จากไม้ที่ผลิตจำหน่ายในประเทศมาเลเซีย เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ผลิตไม้ในประเทศที่มีความพร้อมสามารถหาตลาดทั้งในและต่างประเทศโดยทาง MTC ทำหน้าที่เหมือน trading company ที่ไม่มี commission

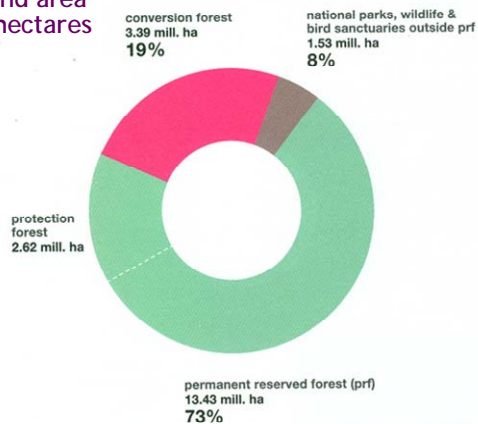

ป่าไม้ของประเทศมาเลเซีย

ในปี 2006 ที่ดินทั้งหมดในประเทศมาเลเซียมีทั้งสิ้น 32.95 ล้านเฮกเตอร์ ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าไม้ถึงกว่า 56% หรือ 18.35 ล้านเฮกเตอร์

Forest Land Use in Malaysia (2006)

Total forest land area
18.35 million hectares

Source: Forestry Departments of Peninsular Malaysia, Sabah & Sarawak

และจากพื้นที่ที่เป็นป่าไม้กว่า 18.35 ล้านเฮกเตอร์ ได้แบ่งเป็นป่าคุ้มครองกว่า 13.43 ล้านเฮกเตอร์ คือประมาณ 73% และอีกส่วนที่เป็นป่าสงวน 1.53 ล้านเฮกเตอร์ 8% ส่วนที่เป็นป่าสำหรับอุตสาหกรรมมีประมาณ 3.39 ล้านเฮกเตอร์ (ประมาณ 19%)

สถิติต่างๆ ของอุตสาหกรรมไม้ในมาเลเซีย

ในปี 2006 ในประเทศมาเลเซีย สามารถผลิตไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ได้ดังนี้

- ไม้ซุง 21 ล้านคิวบิกเมตร
- ไม้แปรรูป 4.5 ล้านคิวบิกเมตร
- ไม้อัด 4.0 ล้านคิวบิกเมตร
- ไม้คิ้วบัว 0.6 ล้านคิวบิกเมตร
- ไม้วีเนียร์ 0.4 ล้านคิวบิกเมตร

โรงงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมไม้ของมาเลเซีย มีดังนี้

- โรงงานเฟอร์นิเจอร์ ที่เน้นการส่งออก 1771 โรง
- โรงเลื่อย 1132 โรง
- โรงงานไม้อัดไม้บางวีเนียร์ 174 โรง
- โรงงานคิ้วบัว ไม้พื้น 352 โรง
- โรงอบไม้ 242 โรง
- โรงงานอัดน้ำยาไม้ 157 โรง
- โรงงาน blockboard 10 โรง
- โรงงาน MDF 5 โรง
- โรงงาน particle board และ chipboard 16 โรง

ยอดส่งออกไม้ และผลิตภัณฑ์ไม้ในปี 2007 มียอด

6,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มีรายละเอียดดังนี้

- เฟอร์นิเจอร์ เฉพาะเฟอร์นิเจอร์ที่ทำจากไม้ และหวาย 27.7%
- ไม้อัด 27.6%
- ไม้แปรรูป 14.0%
- ไม้ซุง 9.3%
- MDF 5.2%
- ไม้ก่อสร้าง ไม้วงกบประตูหน้าต่าง 4.5%
- ผลิตภัณฑ์จากไม้ 4.3%
- ไม้พื้น ไม้คิ้ว ไม้บัว 4%
- ไม้บาง veneer 1.7%

โดยมีตลาดหลัก ๆ ดังนี้

- ญี่ปุ่น 21%
- สหรัฐอเมริกา 13%
- เกาหลี 5%
- ประเทศจีน 5%
- อังกฤษ 5%
- ไต้หวัน 5%
- อินเดีย 5%
- ออสเตรเลีย 4%
- สหรัฐอเมริกา 4%
- เนเธอร์แลนด์ 3%
- อื่น ๆ 30%

การออกใบรับรองป่าไม้ของมาเลเซีย

Malaysian Timber
Certification
Council

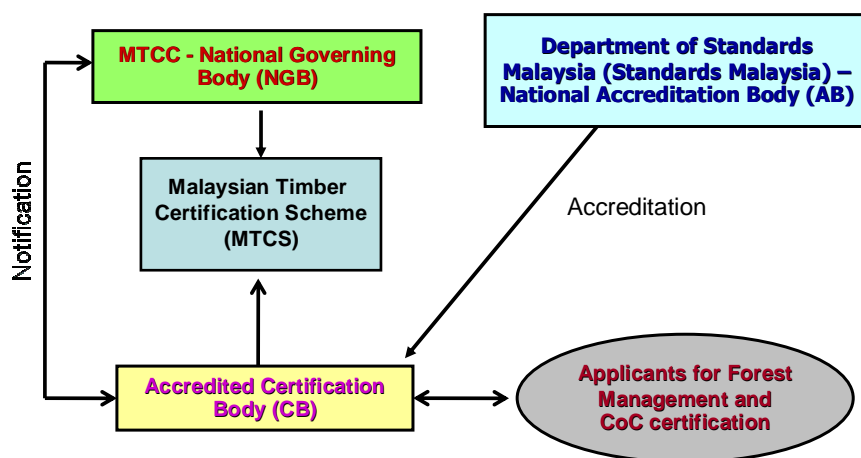
MTCC เป็นองค์กรที่อยู่ใน Malaysian Timber Council

MTC โดยทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลเรื่องการออกใบรับรองป่าไม้ของมาเลเซีย ซึ่งได้รับการก่อตั้งเมื่อปี 1999 ให้เป็นองค์กรอิสระ เพื่อพัฒนาและดูแลระบบการออกใบรับรองป่าไม้ของมาเลเซีย

โครงสร้างบริหารของ MTCC ประกอบด้วยผู้แทนจากภาคอุตสาหกรรมไม้ ภาคการศึกษา และการทำวิจัย รวมทั้งองค์กรด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ไม่มุ่งหวังผลกำไร NGOs และองค์กรภาครัฐบาล เพื่อกำกับดูแลองค์กร

เป็นนโยบายที่ออกมาแก้ปัญหาไม้ที่มาจากป่าธรรมชาติ เพื่อต้องการให้ตลาดเห็นถึงการบริหารจัดการป่าไม้ที่มีความเหมาะสม และเป็นการรับรองว่าไม้ที่ได้มาจากป่าที่มีการรับรองการจัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน การออกใบรับรองลักษณะนี้จะมีผลอย่างมากในการซื้อขายไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ในตลาดโลก

New Institutional Arrangement for MTCS (w.e.f. 1st July 2008)

MTCC จะทำหน้าที่เป็น หน่วยงานที่ดูแลทั้งประเทศ national governing body (NGB) ซึ่งได้แต่งตั้งผู้ประเมินอิสระ เป็นผู้ทำการออกใบรับรอง (Certification Body :CB) ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการอนุมัติจากสำนักมาตรฐานมาเลเซีย (Department of Standards Malaysia : SM) หรือเรียกว่า national accreditation body AB

การให้การรับรองป่าไม้ได้สรุปและเริ่มนำออกใช้อย่างเป็นทางการเมื่อเดือนตุลาคม 2007 ส่วนการรับรอง chain of custody CoC เริ่มพัฒนาและแล้วเสร็จในปี 2008

การรับรองการจัดการป่าไม้

แผนการรับรองป่าไม้ในประเทศมาเลเซียเริ่มตั้งแต่ ตุลาคม 2001 โดยแบ่งเป็นลักษณะ phase ต่าง ๆ เพื่อตอบสนองกับปัญหา ด้านสิ่งแวดล้อมที่มุ่งโจมตีไม้ที่มาจากป่าธรรมชาติ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ทางมาเลเซียได้พัฒนาเป็นขั้นตอนดังนี้

- ❖ มาตรฐานแรกที่ใช้คือ *Malaysian Criteria, Indicators, Activities and Standards of Performance for Forest Management Certification [MC&I(2001)]* ซึ่ง *MC&I(2001)* เป็นตัวชี้วัดตาม *1998 ITTO Criteria and Indicators for Sustainable Management of Natural Tropical Forests* (องค์กร ITTO หรือ International Tropical Timber Organizations เป็นองค์กรที่ดูแลเรื่องป่าในพื้นที่เขตร้อน)
- ❖ ปลายปี 2005, MTCC ได้เริ่มใช้มาตรฐานใหม่ *MC&I (2002)* ซึ่งได้พัฒนาปรับมาจากหลักการและบรรทัดฐานของ Forest Stewardship Council (FSC) เป็นแม่แบบ
- ❖ มาตรฐานที่เพิ่มมาคือ *Requirements for Chain-of-Custody Certification (RCOC)* ที่ใช้สำหรับอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่นำไม้จากป่าที่ได้รับการรับรองมาใช้ผลิตเพื่อการส่งออก

การให้คำรับรองมี 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ใบรับรองการจัดการป่า *Certificate for Forest Management* FMUs

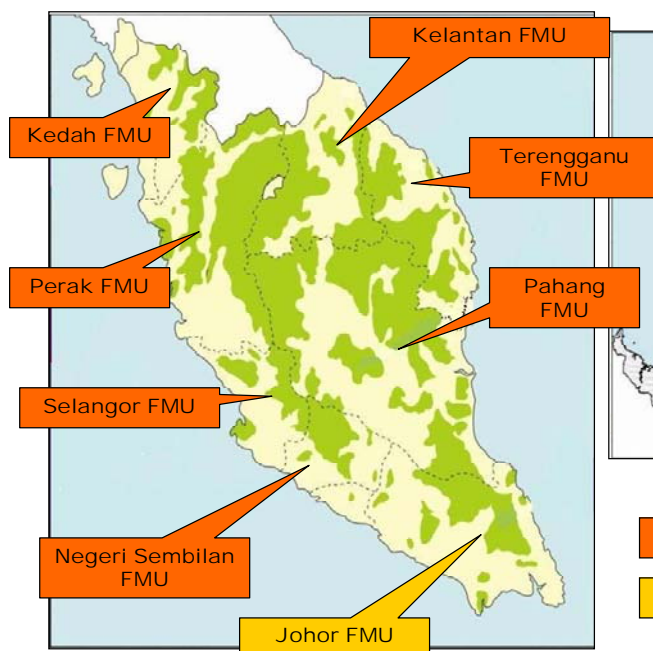
- ปัจจุบันมีที่ได้รับการรับรองแล้ว 10 บริเวณ ครอบคลุมพื้นที่กว่า 4.85 ล้านเฮกเตอร์ หรือ ประมาณ 34% ของป่าที่ได้รับการคุ้มครองในประเทศไทย
- 8 แห่งอยู่ที่ Peninsular Malaysia [Johor, Kedah, Kelantan, Negeri Sembilan, Pahang, Perak, Selangor & Terengganu FMUs รวมพื้นที่ประมาณ 4.67 ล้านเฮกเตอร์]
- 2 แห่งอยู่ที่ Sarawak [Sela'an Linau & Anap Muput FMUs รวมพื้นที่ประมาณ 162,769 เฮกเตอร์]

ใบรับรองการจัดการป่าเป็นการรับรองว่าป่าจะได้รับการจัดการอย่างยั่งยืนตามมาตรฐานที่ตั้งไว้และตามกฎหมาย

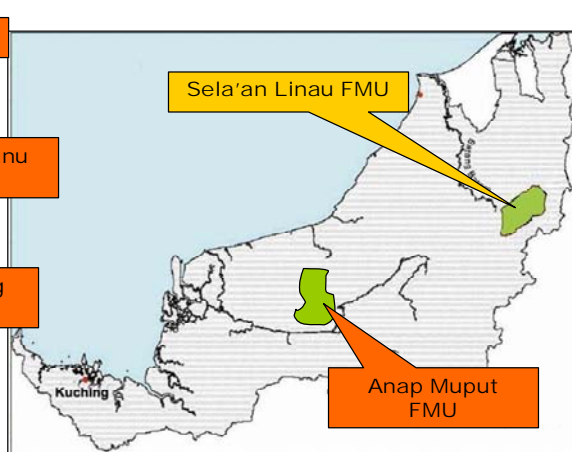

MTCC Certified Forest Management Units (FMUs)

PENINSULAR MALAYSIA

SARAWAK

- Orange box: Certificate holders [MC&I(2002)]
- Yellow box: Certificate holders [MC&I(2001)]

แนวทางศึกษาแผนกลยุทธ์อุตสาหกรรมไม้มาเลเซียเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมไทย
โดย จิรวัดน์ ตั้งกิจงามวงศ์

2. ใบรับรองสายต่อเนื่อง *Certificate for Chain-of-Custody(CoC)*

- สำหรับผู้ประกอบการไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้เพื่อการส่งออก ตอนนี้ไม้ผู้รับคำขอไปแล้ว 125 ราย
- ใบรับรองสายต่อเนื่อง *Certificate for Chain-of-Custody* เป็นการประกันว่าผู้ซื้อสามารถมั่นใจว่าไม้ที่ใช้ในการผลิตมาจากป่าที่ได้รับการรับรองเรื่องการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน แบ่งตามประเภทดังนี้

Timber Product	No. of CoC Holders
Sawn timber	86
Plywood	13
Logs	1
Dressed timber (S4S timber)	8
Solid wood moulding	24
Finger-jointed / laminated moulding	8
Finger-jointed timber	6
Furniture and furniture components	9
Picture frame	2
Flooring (including parquet)	5
Door and window components	9
Laminated veneer	2
Sliced laminated veneer	1
Veneer	3
Laminated timber	6
Sawmill off-cuts	1

Note:

Some of the 125 CoC Holders produce more than one product

จนถึงเดือนกรกฎาคม 2008 ทางมาเลเซียได้ส่งไม้ที่ได้รับการรับรองไปทั้งสิ้นกว่า 245,470 m³ ไปยังประเทศต่าง ๆ กว่า 20 ประเทศ (เช่น The Netherlands, United Kingdom, Belgium, France, Germany, Australia, Greece, Denmark, Poland, Italy, Norway, Indonesia, Mauritius, South Africa, South Korea, USA, Japan, New Zealand, Singapore & Ireland) โดยมีสินค้าหลัก ๆ คือ ไม้แปรรูป, ไม้ก๊วบ, ไม้ joint ต่าง ๆ และ ไม้อัด

MTCC ร่วมมือกับ PEFC

MTCC เป็นสมาชิกของ Programme for Endorsement of Forest Certification (PEFC) since ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2002

- ❖ PEFC เป็นองค์กรขนาดใหญ่ในการประเมิน และการยอมรับด้านการจัดการป่าธรรมชาติ และการจัดการออกใบรับรองป่าไม้ อย่างยั่งยืน โดยมีสมาชิกกว่า 34 ประเทศทั่วโลก โดยมีป่ากว่า 200 ล้านเฮกเตอร์ ได้รับการรับรองจัดการป่าไม้ หรือกว่า 63% ของป่าทั่วโลกที่ได้รับการรับรอง
- ❖ MTCC ได้ยื่นเสนอรูปแบบและระบบการจัดการป่าไม้ของตนเองให้ PEFC Council เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2008 เพื่อขอรับการสนับสนุน endorsement
- ❖ การตัดสินใจของ PEFC endorsement ในแผนงานของ มาเลเซียที่เสนอไปจะแล้วเสร็จ ปลายปี 2008 หรือต้นปี 2009
- ❖ PEFC endorsement จะมีผลในความร่วมมือกับอีก 25 โครงการด้านการจัดการป่าไม้ในทั่วโลกที่ทาง PEFC ได้ให้การ endorse เป็นที่เรียบร้อยแล้ว
- ❖ รัฐสภา ของกลุ่มประเทศ EU ยอมรับ ระบบ PEFC และระบบ FSC อยู่ในสถานะ “เหมาะสมเท่าเทียมกัน”

แนวคิดหลัก milestones ที่ทาง MTC ต้องทำต่อไป

1. พัฒนาตลาดใหม่สำหรับไม้ และสินค้าไม้จากมาเลเซีย เช่น กรีท กรีก เชีครี พับบลิค โรมานี ยังการี โปแลนด์ ยูเครน รัสเซีย คาซัคสถาน
2. สร้างความยอมรับใบรับรองการจัดการป่าไม้ทั้ง FMUs และ CoC ของ MTCC ในตลาดโลก โดยเฉพาะ DEFRA (UK), KEURHOUT (Germany), รัฐบาลเดนมาร์ก และ เมือง Hamburg
3. พัฒนาสินค้าใหม่ ๆ เช่น LAMTEC ซึ่งเป็นการ joint ไม้แปรรูปอย่างมีคุณภาพ ให้ดีและตรงตามความต้องการตลาดมากขึ้น
4. เพิ่มมูลค่าการส่งออกสินค้าไม้ และผลิตภัณฑ์จากไม้ไปยังตลาดตะวันออกกลาง หรือตลาดใหม่ ๆ เช่น โปแลนด์
5. พัฒนาส่งเสริมการปลูกป่าตามแผนงานที่ศึกษาโดย MTC ที่ยื่นเสนอให้กระทรวงป่าไม้ของมาเลเซียเมื่อปี 2005

หมายเหตุ การได้เข้าไปเยี่ยมชม Malaysian Timber Council ทำให้เราสามารถได้พบทั้งกลุ่มพ่อค้าไม้ และกลุ่มเฟอร์นิเจอร์ของมาเลเซียในเวลาเดียวกัน เห็นได้ว่าความร่วมมือระหว่างสมาคมหรือกลุ่มของทางมาเลเซียดีมาก กับภาครัฐ การรวบรวมข้อมูลอย่างมีระบบ และการนำข้อมูลมาใช้ให้เกิดประโยชน์จริง ทำให้ยอดการขายและส่งออกผลิตภัณฑ์จากไม้มาเลเซียสูงกว่าประเทศไทยมาก ประเทศมาเลเซียไม่มีปัญหาด้านกฎหมายเช่น พรบ 2484 ทำให้การเคลื่อนตัวของอุตสาหกรรมสามารถทำได้คล่องตัวและเป็นระบบ มีการวางแผนล่วงหน้า สามารถเชื่อมโยงการซื้อขายได้อย่างรวดเร็ว ข้อมูลเบื้องต้นทางมาเลเซียใช้ไม้ยางพาราประมาณ 1.7 ล้านคิวบิคเมตร คาดว่ามีการนำเข้าจากไทยประมาณ 400,000 คิวบิคเมตร

โดยเฉพาะเรื่องของ forest certification ซึ่งถือว่าก้าวหน้ากว่าไทยมาก เพราะในช่วงวิกฤติ FSC ทาง malaysia สามารถ certify ป่าทั้งประเทศได้แล้วขณะที่ประเทศไทยยังอยู่ขั้นตอนการเขียนคำdefinition ของสวนป่า กับ ป่าเศรษฐกิจซึ่งยังต้องใช้เวลานาน

**แนวทางศึกษาแผนกลยุทธ์อุตสาหกรรมไม้มาเลเซียเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมไทย
โดย จิรวัดน์ ตั้งกิจงามวงศ์**

การวิจัย พัฒนา ศึกษา อุตสาหกรรมไม้ในมาเลเซีย

Fidec เป็นศูนย์ R&D ด้าน fibreboard ที่เพิ่งเปิดมาได้ไม่นาน ด้วยงบประมาณกว่า 500 ล้านบาท เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมไม้แผ่นเรียบให้นำสมัยได้ตลอดเวลา มีห้องสมุดและมีการจ้างผู้เชี่ยวชาญอย่างเป็นทางการมหาวิทยาลัยมีการกำหนดผลงาน หรือ KPI ของอาจารย์ด้วยจำนวน patent ทำให้ในช่วงหลายปี ทางมาเลเซียมี patent ในการพัฒนาอุตสาหกรรมไม้มากอย่างต่อเนื่อง และมีการทุ่มงบด้าน R&D และเทคโนโลยี ตลอดเวลา ผมเชื่อว่าในอนาคต ประเทศมาเลเซียสามารถนำ R&D มาใช้และพัฒนาได้ดีกว่าไทย

งานวิจัยหลัก ๆ ที่ทาง FIDEC ทำอยู่ในขณะนี้คือ

1. การพัฒนาคุณสมบัติของ fibre แบบต่าง ๆ และได้สรุปว่าที่คุ้มสุด มากกว่าไม้ยาง และ ปาล์ม น้ำมันคือ ปอกระเจา ซึ่งสามารถไปทำได้ทั้งไม้อัดไม้บาง และ อุตสาหกรรมกระดาษ ส่วนอื่น ๆ ก็ยังสามารถมาใช้ในอุตสาหกรรมชาวบ้านได้ด้วยขณะที่ไทยเรายังพูดถึงแต่เรื่องปัญหายางพารา แล้วเริ่มคิดปลูกปาล์ม แต่ที่มาเลเซียจากการทำ research ทำให้เกิดเป็นนโยบายแห่งชาติ ที่ลดความสำคัญในการปลูกไม้ยางพาราเพื่ออุตสาหกรรม โดยใช้นำเข้าไม้จากประเทศไทยแทน ขณะเดียวกัน ที่ผ่านมามาเลเซียได้มีการปลูกปาล์มน้ำมันจำนวนมาก แต่หลังจากทำวิจัยแล้วพบว่าโอกาสทางการตลาดของปอกระเจาดีกว่ามาก จึงเกิดเป็นนโยบายแห่งชาติที่ต้องการโค่นต้นปาล์มและหันมาปลูกปอกระเจาแทน ทั้งหมดนี้เป็นผลมาจากการศึกษาวิจัย และนำผลมาประยุกต์เป็นนโยบายตั้งแต่ระดับชาติ ลงมาจนถึงกลุ่มเอกชน
2. พัฒนาขยะให้เป็นทอง โดยการนำเอาปาล์มที่เหลือมาพัฒนาเป็นไม้แปรรูป หรือ ไม้อัดไม้บาง เนื่องจากพิจารณาแล้วเห็นว่าปริมาณเหลือทิ้งเยอะมากในแต่ละปี

**แนวทางศึกษาแผนกลยุทธ์อุตสาหกรรมไม้มาเลเซียเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมไทย
โดย จิรวัดน์ ตั้งกิจงามวงศ์**

Comments จากสัมมนา

การได้เข้าฟังสัมมนา ของ ดร เจก้า จาก มหาวิทยาลัย UPM ในช่วงที่เดินทาง ซึ่งได้ให้ข้อมูลแนวคิดด้าน productivity ได้อย่างน่าสนใจมาก การได้มาซึ่ง productivity ต้องได้ Information ก่อน หมายความว่าบริษัทต้องรู้ข้อมูล ทั้ง capacity ของตัวเอง capacity ที่ใช้ทำอยู่ ต้องดูว่าเครื่องจักรที่ใช้งานอยู่ทำงานเหมาะสมหรือไม่ และคนงานกำลังทำอย่างไรถูกต้องหรือไม่ ต้องให้ความสำคัญกับคน no right people, nothing happens. แต่อย่าลืมว่าเรามีข้อจำกัดของตัวเอง We do what we can do best. ในการลงทุนเครื่องจักร ต้องแยกให้ออกว่าอย่างไรเป็น cost อย่างเป็น investment ไม่ควรเลือกเครื่องที่ถูกที่สุดโดยคิดว่าเป็นการประหยัดเพื่อบริษัทเพราะตอนหลังอาจจะแพงกว่าเมื่อรวม ค่า maintenance, operation, performance ขณะเดียวกัน อุตสาหกรรมต้องให้ความสำคัญกับพนักงานของตัวเอง ต้องเน้นให้พนักงานรู้จักพัฒนาพนักงานตนเอง มีค่าอยู่สองค่าที่ดูเหมือนจะคล้ายกันแต่แตกต่างกันคือ skilled workers และ competent worker โรงงานเราส่วนใหญ่พัฒนาให้พนักงานเก่งเป็น skill ทักษะอย่างใดอย่างหนึ่งที่สามารถทำต่อเนื่องเป็นเวลานาน ๆ ได้ เนื่องจากได้ทำงานอยู่ในจุดนั้นเป็นเวลานาน แต่การพัฒนาให้พนักงานเป็น competent worker ต้องให้พนักงานมีความรู้ความเข้าใจ และพร้อมจะจัดการ และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันที ทั้งนี้ต้องมีการฝึกฝนพัฒนา ความพร้อมอยู่เสมอ รวมทั้งมีการพัฒนาการ share ความคิดเห็นในลักษณะ kaizen เพื่อให้องค์กรมีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง สำหรับเรื่องการศึกษาวิจัย อาจจะเป็นการยากที่จะให้ทางเอกชนเป็นผู้ลงทุน ในระยะนี้รัฐบาลควรจะเป็นผู้ลงทุน กระตุ้นส่งเสริม R&D และเสนอให้เอกชนเป็นผู้สานต่ออย่างจริงจัง บรรยากาศของการแข่งขันจะทำให้เกิดความต้องการพัฒนาอุตสาหกรรม อย่างต่อเนื่อง

การพัฒนา productivity ในอุตสาหกรรมระดับต่าง ๆ กัน

1. primary เช่นโรงเลื่อยโรงอบ สามารถพัฒนาได้โดยการ จัดการกับ วัตถุดิบและแรงงานโดยตรง
2. secondary เช่นโรง เฟอร์นิเจอร์ ประตู หน้าต่าง สามารถพัฒนา productivity ได้โดยการเข้าตลาด
3. tertiary เช่นโรงทำกระดาษ board ต่าง ๆ สามารถพัฒนา productivity ได้โดยการลงทุนด้านเทคโนโลยี

แนวความคิดที่น่าสนใจ

- ในเอเชีย customer is not the king, but INFORMATION is the king
- value addition สามารถได้จากการออกแบบ, การผลิต และวัตถุดิบ
- การพัฒนาที่ยั่งยืนที่สุดคือการพัฒนาด้านการออกแบบ
- ถ้าสร้างแบรนด์ในตลาดตัวเองไม่ได้ ยังไม่ต้องพยายามไปต่างประเทศ

การสร้างมาตรฐานทำได้ แต่ต้องเริ่มจาก top management และ no compromise วิกฤติทางเศรษฐกิจจะทำให้ผู้ที่อยู่รอดได้แข็งแกร่งขึ้นใน south east asia, ในระยะอีก 5 ปี จะเห็นโรงงานปิดตัวอีกหลายแห่ง และมีการซื้อขาย components เจ้าใหญ่จะอยู่อย่างลำบากเพราะปรับตัวไม่ได้ แต่เจ้าเล็กก็ต้องระวังและพัฒนาตัวเองต่อเนื่อง

ระยะนี้เป็นช่วงที่อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์อยู่ในสภาวะที่ลำบากทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอก การปรับตัวเป็นเรื่องสำคัญของทุกบริษัทในอุตสาหกรรม ทางสมาคมควรให้ความร่วมมือกับอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ในภูมิภาคนี้ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการแข่งขัน แทนที่จะ แข่งขันกันเองอย่างเอาเป็นเอา ในภูมิภาคโดยการลดราคา ซึ่งสุดท้ายก็จะมีผู้ชนะ

ปัญหาอุตสาหกรรมไม้ไทย

1. ขาดฐานข้อมูล มหภาค จริง ๆ จะว่าขาดก็ไม่เชิง เพราะหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐและภาคการศึกษาได้ของบเพื่องานวิจัยต่าง ๆ มากมาย ตอนที่ผมเป็นหนึ่งในทีมทำแผนยุทธศาสตร์ อุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ เราก็ได้เห็นผลงานมากมายที่ส่วนมากจะจบที่หิ้งหรือห้องสมุดมหาวิทยาลัย การนำฐานข้อมูลใหม่ๆ มาเสนอให้กับอุตสาหกรรมเป็นเรื่องสำคัญมากเพื่อที่จะได้ทราบกลยุทธ์หรือหมากที่จะเดินต่อไป
2. ขาดฐานข้อมูลของตัวเอง การที่อุตสาหกรรมไม้ไทยทำงานด้วยความเคยชินจึงไม่ค่อยมีการจัดเก็บข้อมูลที่สำคัญเพื่อให้รู้ต้นทุนที่ถูกต้อง เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการตั้งราคา วางแผนการเงิน วางแผนการตลาด ผมว่าในยุคที่เศรษฐกิจถดถอยอย่างในปัจจุบัน การหันมาดูข้อมูล เพื่อให้เห็นตัวเองมากขึ้น ข้อมูลเหล่านี้ก็เหมือนกับเข็มทิศ มันจะคอยเตือนเรากำลังไปถูกทางหรือไม่ ถ้าเราไม่ดูข้อมูลก็เปรียบเหมือนกับเอาเข็มทิศไว้ข้างหลัง จะรู้ว่าเดินทางผิดเส้นทางก็ตกเหวไปแล้ว
3. ความสมดุลของวัตถุดิบ วัตถุดิบด้านไม้ที่สามารถผลิตในประเทศได้คือ ไม้ยางพารา ซึ่งมีปัจจัยหลายตัวที่ทำให้ราคาไม้ปรับขึ้นลงไม่สม่ำเสมอ ทั้งราคาน้ำยาง ช่วงการตัด ความต้องการไม้ในอุตสาหกรรมเป็น seasonal ตาม order ของลูกค้าทำให้ยากในการปรับความสมดุลเรื่องราคากับคุณภาพ initiative ควบคุมจากสมาคมต่างๆ ในอุตสาหกรรม รวมกันเพื่อหาแนวร่วมทางความคิด ส่วนไม้นำเข้า ผมมองว่าเป็นเรื่องของ demand และ supply และความต้องการของตลาดโลก ผมมองไม่เห็นความจำเป็นในการผลิตไม้เพื่อทดแทนการนำเข้าไม้ เพราะในความเป็นจริง ทดแทนกันไม่ได้อยู่แล้ว ทั้งด้านคุณภาพ และราคา ควรปล่อยให้เป็นกลไกตามตลาด ให้สนใจเฉพาะเรื่องไม้ยางพาราที่เป็นหลักของอุตสาหกรรมไม้ไทย
4. ความล่าช้าด้าน technology ในการผลิต เนื่องจากอุตสาหกรรมไม้ไทยพัฒนามาก่อนประเทศอื่นในภูมิภาคนี้ทำให้ประเทศไทยเกิดปัญหาความล่าช้าด้านเครื่องจักรเมื่อเทียบกับ technology ใหม่ ๆ ที่เริ่มนำเข้ามาใช้ทีหลังเรา รัฐบาลน่าจะจัดการสนับสนุนเรื่องการเปลี่ยนแปลง technology โดยมี กองทุนแบบไม่มีดอกเบี้ยมาส่งเสริมให้อุตสาหกรรมหันมาพัฒนาเรื่องเครื่องจักรให้มากขึ้น ขณะเดียวกันควรมีที่ปรึกษาด้าน technology มาช่วยศึกษาว่าเครื่องจักรที่จะนำเข้ามาเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร หลาย ๆ ครั้งผู้ที่ซื้อเครื่องจักรก็ไม่เข้าใจการทำงานดีพอ กลายเป็นการสูญเปล่าทางการเงิน
5. การขาด แนวทางของอุตสาหกรรม ซึ่งควรจะมีการวางแผนเป็นระยะสั้นยาว โดยปรับแนวความคิดในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านการผลิต การตลาด หรืองานวิจัยพัฒนาเพื่อต่อยอดอุตสาหกรรม โดยเริ่มตั้งแต่ต้นน้ำ การปลูกป่า จนถึงการนำมาขายในตลาดโลก
6. การขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือ สถาบันด้านงานไม้มีจำนวนไม่มากเมื่อเทียบกับความต้องการของอุตสาหกรรม ในภาคการศึกษาควรต้องมีการศึกษาปริมาณความต้องการฝีมือแรงงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรและจำนวนนักเรียนให้เหมาะสมโดยเฉพาะในเขตพื้นที่ที่มีอุตสาหกรรมรองรับ เช่นจังหวัดระยอง ในการแก้ปัญหาในระยะสั้น อาจมีการจัดการเป็นหลักสูตรพัฒนาระยะสั้น
7. ความไม่เข้าใจคุณสมบัติของไม้ในส่วนของการงานสถาปัตยกรรม หรือของลูกค้า ซึ่งควรมีเวทีกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้ลูกค้าเข้าใจคุณสมบัติของไม้มากขึ้น เช่นงาน Furnitech Woodtech ที่จะจัดขึ้นในเดือน กันยายน สามารถนำมาใช้เป็นที่ด้านไม้โดยเฉพาะเพื่อยกระดับความสามารถของผู้ผลิต ซึ่งในงาน Furnitech Woodtech ปีนี้ผมได้ขอความร่วมมือจากทาง ITAP สวทช ร่วมกับพ่อค้าไม้ และสมาคมเครื่องเรือนไทย ในการสร้างความร่วมมือ

8. การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากไม้ งานวิจัยต่าง ๆ เช่นเดียวกับที่มาเลเซีย ที่มี direction มีความร่วมมือทั้งภาคการศึกษาและภาคเอกชน และภาครัฐ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เพื่อผลักดันให้อุตสาหกรรมไม้ไปข้างหน้าอย่างยั่งยืน
9. การแข่งขันในตลาดโลกที่เริ่มเข้มข้นมากขึ้น ทั้งจากจีนและเวียดนาม รวมทั้งมาเลเซีย ทำให้ผู้ผลิตต้องพร้อมพัฒนาตัวเอง ตลอดเวลา อย่ามองว่าผู้ผลิตในประเทศจะแข่งกันเอง เพราะคู่แข่งเราไม่ใช่คนไทย แต่เป็นต่างประเทศที่เราต้องพัฒนาตามมากกว่า
10. Green demand ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม การรับรองป่าไม้ในรูปแบบต่าง ๆ Keurhout, DEFRA, FLEGT, EU VPA, Australia's national timber import policy การที่ Malaysia สามารถพัฒนา MTCC ของตนเอง ให้มีการรับรองการจัดการป่าไม้อย่างเป็นทางการทำให้อุตสาหกรรมไม้ของมาเลเซียเพิ่มความแข็งแกร่งขึ้นอีกขั้นหนึ่ง ประเทศไทยควรวางแผนตั้งแนวรับด้าน green issue อย่างจริงจังไม่เช่นนั้นประเทศไทยน่าจะเป็นประเทศที่ตกขบวนรถไฟด้าน green issue แน่นอน
11. การติดตามมาตรฐานสากล CE Mark, Japan Building Law, REACH, CARB, California Act ซึ่งหลายมาตรฐานในปัจจุบันได้กลายเป็นกฎหมายและข้อบังคับการนำเข้าเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้ผลิตเพื่อการส่งออกจำเป็นต้องมีความเข้าใจเงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลก ขณะเดียวกันรัฐบาลต้องถือโอกาสช่วงเศรษฐกิจถดถอยส่งเสริมให้ผู้ผลิตในประเทศสามารถได้รับมาตรฐานสากลต่าง ๆ iso 9000 , iso 14000 หรือพวก green label ต่าง ๆ รวมทั้งพัฒนามาตรฐานของไทยเองให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลให้ได้
12. ปัญหาด้านกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่ออุตสาหกรรมไม้ กฎหมาย พรบ 2484 มีข้อกำหนดที่ทำให้การทำงานในอุตสาหกรรมไม้เป็นได้อย่างลำบาก ซึ่งกฎหมายลักษณะนี้เป็นการป้องกันการทำลายป่าซึ่งมีความสำคัญมาก แต่ขณะเดียวกันก็ได้ทำให้การแข่งขันอุตสาหกรรมไม้ของไทยลดลงอย่างมาก ลักษณะของข้อกำหนด ที่ควบคุมอุตสาหกรรมไม้ ใกล้เคียงกับข้อกำหนดในอุตสาหกรรมไม้ที่ใช้ในประเทศพม่า ซึ่งทั่วโลกไม่มีการใช้แล้ว แต่หาวิธีอื่นในการบริหารการป่าไม้ให้ยั่งยืน ทางสมพันธ์ไม้ที่ประกอบด้วยอุตสาหกรรม 11 องค์กร ได้เสนอแก้ไขข้อกำหนดบางส่วนให้สอดคล้องกับความเป็นจริงเพื่อให้รัฐบาลพิจารณา แม้ว่าข้อกำหนดไม่ได้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ แต่เพื่อให้อุตสาหกรรมไม้พัฒนาได้ต่อไป ควร เป็นความพยายามของกลุ่มอุตสาหกรรมไม้ที่เกี่ยวข้องในการติดตามและเสนอเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมไม้ไทยไปอีกขั้นหนึ่ง
13. ปัญหาหลงตัวเอง ไม่ยอมพัฒนา ผมว่าปัญหาหลักของอุตสาหกรรมไม้ไทยคือตัวเอง เพราะความเข้าใจผิดที่ว่าตัวเองเคยใหญ่และเข้มแข็งในอดีต จะต้องแข็งแกร่งต่อเนื่องถึงปัจจุบันโดยไม่ยอมเข้าใจการเปลี่ยนแปลง ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจนในที่สุดก็ต้องปิดตัวเองเนื่องจากไม่สามารถต้านกระแสการเปลี่ยนแปลงได้ สิ่งที่ดีที่สุดคือผู้ที่เป็นลูกหลานที่สานต่องานของผู้เป็นพ่อ ควรต้องพร้อมปรับตัวเอง พัฒนาตัวเอง การเข้าร่วมงานสมาคมฯ น่าจะเป็นโอกาสที่ดีให้ได้พัฒนาต่อไปอีกขั้นหนึ่ง

ขอให้อุตสาหกรรมไม้ของไทย สามารถยืนหยัดได้อย่างแข็งแกร่งครับ

จิรวัดน์ ตั้งกิจงามวงศ์